

شیخ محمدکاظم شیرازی

از ویژگی‌های شیخ محمدکاظم این بود که به سخن شاگردان اهمیت می‌داد و بی‌اعتنا از اشکالات آنان عبور نمی‌کرد؛ چه رسد به آنکه اشکال‌کننده کسی مثل شیخ محمدتقی گیلانی باشد. می‌گویند شیخ محمدکاظم به ایشان امر کرده بود که اگر نظریه‌ای دارد، در بین درس مطرح کند و برای بعد از جلسه تدریس نگذارد. مرحوم علامه جعفری می‌گفت: «وقتی ایشان اشکال می‌کرد، استاد با تمام حواسش به ایشان توجه می‌کرد».

این ویژگی از زبان حضرت آیت‌الله بهجت هم نقل شده که «مرحوم آقا شیخ محمدکاظم مطلب را می‌گرفت. اگر قبول می‌کرد، همان جا آن را می‌پروراند و اگر نمی‌پذیرفت، همان جا درصدد جواب برمی‌آمد؛ یعنی بلافاصله در برابر نظرات جبهه نمی‌گرفت و از نظریات شاگردانش استفاده می‌کرد.

شاگردان شیخ محمدکاظم، او را انسانی با ادب و خوش خلق و عالمی متبحر و خوش فهم معرفی می‌کنند؛ تا آنجا که اگر اجل مهلتش داده بود، مرجعیت او حتمی بود؛ چراکه پس از وفات علمایی چون آقا سید ابوالحسن اصفهانی، میرزا محمدتقی شیرازی و حاج آقا حسین قمی، نظرها به سوی شیخ محمدکاظم معطوف شده بود.

آیت‌الله شیخ محمدکاظم شیرازی، زاده شیراز بود و پدری تاجرداشت که به تقوا مشهور بود. تحصیلات را از زادگاه آغاز کرد. در سال ۱۳۰۰ق. (۱۲۶۱ش.) پدر و مادرش عازم کربلا شدند و شیخ محمدکاظم که سنش از ده سال بیشتر نبود، به همراه ایشان وارد حوزه کربلا شد. پدر و مادر پس از دو سال برگشتند، ولی ایشان همچنان در کربلا ماند و تحصیل را ادامه داد.

در آن زمان، حوزه علمیه سامرا به سبب حضور میرزای شیرازی (صاحب فتاوی تحریم تنباکو) رونقی بسیار یافته بود؛ به همین سبب، شیخ محمدکاظم در حدود سال ۱۳۱۰ق. به سامرا رفت. فهم نیکو و تلاش مستمر وی موجب شد که مورد عنایت میرزای شیرازی قرار گیرد؛ لذا میرزای شیرازی سفارش او را به استاد خبیر، آیت‌الله شیخ محمدتقی شیرازی کرد و شیخ محمدتقی هم پدرانه برای او دلسوزی می‌کرد. شیخ محمدکاظم تا زمان وفات شیخ

محمدتقی از او جدا نشد و بیست و هشت سال ملازم استاد باقی ماند. زمانی که آیت الله بهجت و آیت الله دستغیب در درس آیت الله شیخ محمد کاظم شیرازی شرکت می کردند، آیت الله بهجت در حالی که آقای دستغیب حضور داشتند برای استاد خوابی را نقل می کند. به استاد می گوید: در خواب دیدم که نامه های فراوان از شیراز برای آقای دستغیب آمد و از ایشان درخواست شد به شیراز بازگردد و ایشان نپذیرفت. بعد عده ای با طومار آمدند. باز نپذیرفت، سپس عده ای دوباره با طومار آمدند و ایشان پذیرفت. وقتی به شیراز وارد شد استقبال گرمی از ایشان به عمل آمد و مردم برای استقبال از ایشان از نقاط مختلف گردآمده و ایشان را با علم و بیرق به مسجد بزرگ شهر بردند، و ایشان نماز جماعت اقامه کردند و تمام علمای شهر به اتفاق به ایشان اقتدا کردند.

آیت الله دستغیب از این خواب بسیار تعجب می کند و می گوید: اینها تاکنون اتفاق افتاده. استاد می گوید: پس به شیراز سفر کن، چراکه خواب آقای بهجت رویای صادق، است.

پس از وفات استاد به نجف رفت و مشغول تدریس شد و ثمرات بسیار گران قدری از درس های او عاید شد؛ افرادی چون شهید سید عبدالحسین دستغیب، آقا سید علی بهشتی (که از نظر علمی مورد توجه خاص آیت الله بهجت قدس سره بود)، علامه شیخ محمدتقی جعفری، حضرت آیت الله بهجت و... حضرت آیت الله شیخ محمدکاظم شیرازی، پس از هفتاد و هفت سال عمر پربرکت، در بیست و دوم جمادی الاول ۱۳۶۷ ق. (۱۳۲۷ ش.) دیده از جهان فرو بست و در نجف اشرف به خاک سپرده شد.